

Norecopa
Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo

www.norecopa.no

REFERAT fra styremøte i Norecopa, tirsdag 21. mars 2017 kl. 1310-1540
Møtet ble arrangert som videokonferanse.

Tilstede:

Bente Bergersen (BB, forvaltning, styreleder)
Børge N. Fredriksen (BF, industri)
Siri Knudsen (SK, akademia)
Anton Krag (AK, dyrevern)
Adrian Smith (AS, sekretær og referent)

Saksliste:

1. Dato for styremøtet i mai
2. Økonomi
3. Årsberetningen for 2016
4. Årsmøtet 7. juni 2017, programforslag
5. Konsensusmøte om forskning på ville dyr, oppdatering
6. Norecopas 10-års jubileum
7. PREPARE: retningslinjer for planlegging av dyreforsøk
8. ENRICH Fish
9. Bør vi gå over til engelskspråklig nyhetsbrev?
10. Deltagelse på faglige møter i 2017
11. Eventuelt
12. Referatsaker:
 - a. Arbeidet med nye nettsider
 - b. EU-Kommisjon rapport om "3Rs and Knowledge Sharing"
 - c. 3R-prisen for 2017
 - d. Arbeidsgruppe om Synthesis of Evidence
 - e. Culture of Care-gruppe
 - f. Scand-LAS symposium 2018
 - g. Plakat på Lab Roots webinar, 8.-9. februar
 - h. Forelesninger på UiB, UiT og KKG
 - i. Kapittel om bruken av fisk i forsøk i ny fiskevelferdsbok
 - j. Sveriges nye 3R-senter
 - k. ASAB retningslinjer for adferdsforskning

BB ønsket velkommen til Norecopas 28. styremøte. Dagsorden ble godkjent. Det var ingen innsigelser mot innkallingen eller ønsker om andre saker på dagsorden.

Sak 1

Vedtak: *Det neste styremøtet arrangeres som videokonferanse kl. 13-16 tirsdag den 23. mai 2017.*

Sak 2

AS presenterte en oversikt over Norecopas endelige regnskap for 2016 og et forslag til budsjett for 2017. Budsjettforslaget må sendes til Veterinærinstituttet når det er vedtatt.

. Budsjettsituasjonen i 2016 var lenge uavklart grunnet spørsmål om rett honorar for sekretariatsarbeidet. Takket være sponsormidler ble underskuddet på omlag kr 80 000. Da Veterinærinstituttet avsluttet regnskapet for 2016, ble imidlertid Norecopas balanse (overskudd) på kr 140 424,56 ikke resultatført, slik at den overføres til 2017. Regnskapet for 2016 ble dermed avsluttet med et underskudd på kr 224 944,36. AS har fått beskjed fra økonomiavdelingen om at regnskapet er endelig. Regnskapet for 2016 med bilag er sendt til Norecopas revisor, som ifølge vedtektene skal revidere det innen 31. mars.

BB redegjorde for et møte om Norecopas økonomi med representanter for LMD og VI, som ble holdt på Adamstua den 13. januar 2017. Hensikten med møtet var å drøfte tolkningen av Næringskomitéens budsjettinnstilling for 2017, hvor det står at 'Komiteen mener det er nødvendig at det sikres midler til en hel stilling til sekretariatet for Norecopa'. AS har vært i kontakt med Næringskomiteén om saken, som bekrefter at stillingen til Karina Smith ikke var tatt med i betraktningen da komiteén uttrykte behovet for en hel stilling.

Vedtak: *Budsjettforslaget for 2017 godkjennes og sekretæren bes sende det til Veterinærinstituttet.*

Sak 3

AS presenterte et utkast til årsberetningen for 2016.

Vedtak: *Utkastet godkjennes. Innen neste år vurderes mulighetene og behovet for en ny mal for årsberetningen.*

Sak 4

AS presenterte et programforslag for årsmøtet den 7. juni, som arrangeres på Adamstua.

Vedtak: *Programforslaget godkjennes.*

Sak 5

AS redegjorde for arbeidet med å planlegge et internasjonalt konsensusmøte om viltforskning på Gardermoen i tiden 26.-27. oktober 2017. En fagkomité arbeider med forslag til program. Det er reservert 60 rom på Comfort Hotel Runway. Carlos das Neves, som er ansvarlig for viltseksjonen på Veterinærinstituttet, har påtatt seg ansvaret for fagprogrammet, og har dannet en liten komité til dette formålet. Komiteén tar sikte på å begynne å annonsere selve programmet ved påsketider. Ingvill Løken bistår komiteén med

råd om det økonomiske. AS foreslo at Norecopa sponser dette møtet med ca. tusen kroner pr. deltager, for å holde deltageravgiften nede (det er lagt inn kr 85 000 i Norecopas budsjett til dette formålet). Berg-Hansen tar seg av registreringene og innbetalingene. SK oppfordret AS om å søke Scand-LAS om midler til dette arrangementet.

Vedtak: Styret tar arbeidet til etterretning, men ber om å få tilsendt et utkast til det faglige programmet til godkjenning før det offentliggjøres. Andre mer målrettede løsninger for sponing av deltagere ble drøftet uten at en endelig stilling ble tatt på dette punkt.

Sak 6

Styret diskuterte hvordan Norecopas 10-års jubileum den 10. oktober skal markeres. AS har reservert Fellesauditorium på Adamstua. Han presenterte et forslag til program, invitasjonsliste og innhold i et jubileumshefte. BB poengterte at dette er en god anledning til å involvere det danske 3R-senteret.

Vedtak: Styret ber sekretæren arbeide videre med programmet for dagen og komme med et nytt forslag både til det og til innholdet i et jubileumshefte.

Sak 7

Under forsøksdyrkonferansene som AS deltok på i fjor var det store frustrasjoner over manglende reproduserbarhet og dårlig rapportering av dyreforsøk, til tross for at over 1 000 tidsskrifter har erkjent ARRIVE-guidelines for rapportering¹. AS begynte derfor i oktober i fjor å utarbeide et manuskript om planlegging av dyreforsøk, som skulle komplementere ARRIVE og lignende retningslinjer. Dette resulterte i en artikkel om retningslinjer for planlegging av dyreforsøk, som fikk navnet PREPARE (Planning Research involving Experimental Procedures on Animals: Recommendations for Excellence). PREPARE omtaler faktorer som kan påvirke resultatene av dyreforsøk men som sjelden omtales i vitenskapelige artikler, samt faremomenter for personer som arbeider med dyreforsøk. Artikkelen ble først sendt til tidsskriftet PLOS Biology, hvor ARRIVE ble publisert, men ble refusert med en anbefaling om å sende den til søstertidsskriftet PLOS ONE. Artikkelen er til vurdering der nå. Det planlegges en dynamisk nettside for retningslinjene, med lenker til alle de mer spesifikke retningslinjer som allerede eksisterer på de ulike områdene som PREPARE omtaler. Da vil PREPARE, i motsetning til ARRIVE, kunne oppdateres hver gang det produseres nye retningslinjer. Nettsiden vil være <http://norecopa.no/PREPARE>. AS har konstruert nettsidene som skal ligge under denne introduksjonssiden, men de blir ikke publisert før artikkelen er antatt.

Sak 8

AS redegjorde for status med prosjektet ENRICH Fish, som er finansiert av Forskningsrådet og i samarbeid med Nofima og Havforskningsinstituttet. Norecopa har hatt ansvaret for en arbeidspakke om formidling av resultatene fra prosjektet, samt organisering av årlige seminarer. Norecopa arrangerte to avsluttende offentlige møter for å presentere prosjektets resultater, i henholdsvis Bergen og Tromsø den 22. og 21. februar. Den 20. februar hadde styringsgruppen i ENRICH Fish et arbeidsmøte i Bergen.

¹ <https://norecopa.no/3r-guide/the-arrive-guidelines>

Prosjektets økonomiske ramme ble avsluttet den 28. februar 2017. Arbeidet med å publisere forskningsresultatene (delvis på nettsidene <http://www.enrich-fish.net>), skrive en oversiktsartikkel og rapportere til Forskningsrådet gjenstår.

Sak 9

Norecopas nyhetsbrev utgis for tiden kun på norsk. Det er imidlertid noen titalls abonnenter fra ikke-skandinaviske land, samtidig som Norecopas arbeid er internasjonalt kjent. Styret diskuterte om nyhetsbrevet derfor bør utgis på engelsk, enten i kombinasjon med en norsk utgave eller alene.

Vedtak: Styret ber sekretæren om å lage en spørreundersøkelse om saken, som sendes til abonnentene på nyhetsbrevet.

Sak 10

Det arrangeres mange konferanser i 2017 (se <https://norecopa.no/meetings/meetings-calendar>) og flere av disse er viktige møteplasser for de toneangivende partene. AS har meldt seg på:

- Møte i EU-Kommisjonen den 31. mars for å diskutere resultatene av kommisjonens spørreundersøkelse om veien videre med EU-direktivet.
- Scand-LAS symposiet i København i mai/juni. AS meldte inn en poster/presentasjon om PREPARE. Denne er akseptert som poster. Han er også medforfatter på en annen poster, om Omsorgskultur (Culture of Care, se sak 12d).
- World Congress on Animal Use in the Life Sciences and Alternatives i Seattle i august. Dette er verdens største samling rettet mot 3R-arbeid, og holdes hvert 3. år. AS har meldt inn en poster/presentasjon om PREPARE, men har ikke fått svar ennå.
- LAVA/ESLAV/ECLAM-konferansen i Edinburgh i september. AS er invitert foredragsholder med to muntlige innlegg: ett om de 3 S'ene² og ett om PREPARE. De aller fleste reise- og oppholdsutgiftene er dekket av arrangørene.

Vedtak: Styret godkjente disse reiseplanene.

Sak 11

Det var ingen saker under Eventuelt.

Sak 12 (referatsakene)

AK måtte forlate møtet midt under dette punktet.

- a) Utviklingsarbeidet med de nye nettsidene er ferdig. Sidene er stabile og søkemotoren virker etter hensikten. Det er nedlagt mye arbeid i å sørge for at brukere som hadde bokmerket gamle nettsidene, blir sendt automatisk til de riktige sidene på den nye løsningen, og at alle lenkene som de kommer til, fortsatt virker.

Med sponsormidler fra Scottish Accreditation Board før jul ble det installert og validert en såkalt Broken Link Checker, som sjekker alle de ca. 22 000 unike lenker på nettsider (tilsammen er disse i bruk ca. 81.000 ganger). Det viser seg at under 4% av

² <https://norecopa.no/alternatives/the-three-ss>

disse er døde, og mange er i gamle nyhetsbrev som leses svært sjeldent. AS holder på å rette disse døde lenkene og regner med å være i mål i løpet av 2-3 måneder, men det vil alltid være noen døde lenker når eksterne lenker tas ned (f.eks. til kongresser). Det er også installert en modul som øker den såkalte søkemotoroptimaliseringen av nettstedet, for å sørge for at Norecopa når høyt opp på trefflistene på Google. Det er lagt inn kr 100 000 i budsjettet til nettsidene, men det er håp om at det vil være bruk for mindre enn halvparten av dette beløpet.

- b) EU-Kommisjonen ved JRC i Ispra, Italia, har frigitt sin rapport om "3Rs and Knowledge Sharing"³. De identifiserte over 800 kilder til 3R-materiale. Norecopa er en av få databaser som er nevnt med navn i rapporten. Lederen for senteret ved JRC som er ansvarlig for rapporten, professor Maurice Whelan, har uttrykt ønske om et telefonmøte med AS for å følge opp rapporten med tanke på samarbeid med senteret. En av Whelans medarbeidere er med på søknaden som Norecopa sendte til Forskningsrådet i oktober i fjor.
- c) I år var det kun to nominasjoner til 3R-prisen da fristen gikk ut 15. mars. For øvrig kan det nevnes at Professor Stig Larsen fra NMBU, som vant Norecopas 3R-pris i 2015, ble nominert for årets britiske 3R-pris. Han nådde imidlertid ikke opp⁴.
- d) Den nederlandske nasjonale komitéen for beskyttelse av forsøksdyr Ncad har erklært at de ønsker å være verdensledende i arbeidet med å erstatte visse typer dyreforsøk innen 2025. Komitéen har også produsert flere hefter med omtaler av ulike sider av bruken av forsøksdyr⁵. Komitéen arrangerte et møte i Brussel den 8. desember 2016 hvor de dannet en arbeidsgruppe som skulle videreutvikle et dokument om såkalt "Synthesis of Evidence" (SoE)⁶. AS er med i arbeidsgruppen og har nedlagt ganske mye arbeid i å foreslå endringer i dokumentet. Komitéen har nå bestemt seg for å be arbeidsgruppen om å skrive en egen artikkel om SoE, mens komitéens hefte på nettet skal bestå.
- e) Under FELASA-kongressen i Brussel i juni ble det opprettet et nettverk av personer interessert i konseptet Omsorgskultur (på engelsk "Culture of Care")⁷. AS er med i nettverket og har laget nettsidene for nettverket. Han er medforfatter av en poster om temaet som er akseptert på Scand-LAS symposiet i mai.
- f) SK leder organisasjonskomitéen for Scand-LAS symposiet som skal holdes i Norge i 2018. Det er nå bestemt at det skal arrangeres på Ernst Hotell i Kristiansand i tiden 26.-28. april. AS er også med i komitéen. Norecopas årsmøte skal arrangeres under symposiet.

³ <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/reducing-animal-testing-through-better-knowledge-sharing>

⁴ <https://www.nc3rs.org.uk/news/study-looking-natural-behaviours-lab-rats-wins-international-3rs-prize>

⁵ <https://english.ncadierproevenbeleid.nl/advice/contents/published-advisory-reports>

⁶ <https://english.ncadierproevenbeleid.nl/advice/documents/publications/16/7/19/soe>

⁷ <https://norecopa.no/alternatives/culture-of-care>

- g) Det ble arrangert en nettbasert konferanse (webinar) for forsøksdyrmiljøet den 8.-9. februar⁸. AS hadde en plakate på konferansen om nettsidene til Norecopa, og spilte inn en 4-minutters introduksjonsvideo om den.
- h) I tillegg til de vanlige forelesninger om 3R-alternativer som han har holdt på UiB og UiT i vår, ble AS invitert til å snakke om dette temaet, i to omganger, til samtlige videregående skoleelever på KKG (Kristiansand Katedralskole Gimle, ca. 100 personer) i slutten av januar.
- i) Anne Christine Utne Palm (Havforskningsinstituttet), Gunvor Knudsen (Mattilsynet) og AS er blitt bedt om å skrive et kapittel om fisk som forsøksdyr i en ny engelskspråklig bok om velferd hos fisk, redigert av Tore Kristiansen, Havforskningsinstituttet.
- j) AS har fått en forespørsel om han var villig til å la seg nominere som medlem av styret i det nye svenske 3R-senteret. Han svarte at det var neppe forenlig med hans nåværende arbeidsbyrde, men at han kunne vurdere å delta i et eller to innledende møter mens senteret etableres, hvis det var interesse for det. Dette kunne være en fin måte å bli kjent med det nye senteret, samt gi nyttige erfaringer for når den norske nasjonalkomitéen etableres. Han har ikke fått tilbakemelding på dette ennå.
- k) Retningslinjer for adferdsforskning på dyr, laget av ASAB, trykkes årlig i januarnummeret av bl.a. tidsskriftet *Animals*⁹. AS har lagt merke til at de inneholder en del eldre lenker og har tilbudt seg å melde inn disse feilene, hvilket de har takket ja til.

Møtet ble hevet kl. 1540.

Bente Bergersen
styreleder

Børge N. Fredriksen
styremedlem

Siri Knudsen
styremedlem

Anton Krag
styremedlem

Adrian Smith
sekretær, referent

⁸ <https://www.labroots.com/ms/virtual-event/laboratory-animal-sciences-2017>

⁹ <https://norecopa.no/3r-guide/guidelines-for-the-treatment-of-animals-in-behavioural-research-and-teaching>